ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 15 კაპეიკი

საქართველო

რედაქცია

სტატიები მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვევით და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა ფულით იბეჭდება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ამავ დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5 ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт. ящикъ № 76. ტელეგრამის ადრესი: Тифлисъ. Сакартвело.

კონტორა

გაზეთის ფასი პირველ ქრისტეშობისთვიდან წლის დამლევამდე 6 მან. ერთი თვით (მხოლოდ თბილისში) 3 მან. ცალკე № 15 კაპ. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 40 კაპ. უკანასკნელზე— 30 კაპ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. ხაზგლეჯილი განცხადება თითოეული ზომით: $15\times2=8$ მანეთი, $20\times2=10$ მანეთი, $30\times2=15$ მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს ქალაქში 75 კაპ. ქალაქს გარეთ 1 მანეთი. ფული და წერილები, რომელიც კონტორას შეეხება უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქმნას არა უგვიანეს $1\frac{1}{2}$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6—7 ს-მდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა 15—73

დღეს:

ცნობები:

პეტროგრადში საალყო წესები გამოაცხადეს; სანაპირო უბნებში სროლაა.—ხმებია გერმანელები პეტროგრადს თავიანთ ტყვეებით აიღებენო.—გერმანელი ტყვეები პეტროგრადის არსენალს იარაღს სთხოვენ.—რადამ და ბოლშევიკებმა მორიგების მოლაპარაკება დაიწყეს.—დონის დროებითი მთავრობა გადადგა.—იაპონიასა და რუსეთს შორის განხეთქილებაა მოსალოდნელი. — გერმანელებს რუსეთის ფრონტიდან დასავლეთის ფრონტზე ჯარები გადაუყვანიათ.— ჩრდილო ზღვაში გერმანელებმა ჩასძირეს ინგლისელების 2 კონტრ-ნაღმოსანი, 4 შეიარაღებული ტრალერი და 6 გემი.

მოჰკლეს თერგის ყაზახთა ატამანი ყარაულოვი.

წერილები:

მეთაური. მოქალაქეთა თავდაცვა.

ნიკო ნიკოლაძე. სამგრმისო. საქართველოს ორიენტაცია.

ქართული პრესა. ფედერალისტებიც ბოლშევიკობენ.

გ. ლეონიძე. უდები.

შ. ლუკაშვილი. ერთი დღე დეპოში.

კორესპონდენცია: ახალციხის ებრაელები და პალესტინა.

ბორჩალოელთა პროტესტი გადამიჯვნის გამო. (სოფელ ალგეთის განაჩენი)

ღრმად დამწუხრებულნი სოფიო დავითის ასული, ნიკოლოზ კონსტანტინეს ძე შვილებითა და მარიამ ნიკოლოზის ასული ფურცელაძეები აუწყებენ ნათესავებს, ნაცნობებს და მეგობრებს, რომ კვირას, ქრისტეშობისთვის 17, ძვირფასი შვილის, ძმის და შვილიშვილის ქართულ მიმოსვლელთა პოლკის პრაპორჩიკ

დავით ნიკოლოზის ძის

ფურცელაძის

გარდაცვალების წლის თავზე დიდუბის ღვთისმშობლის ეკლესიაში გადახდილი იქნება სულის მოსახსენებელი წირვა და პანაშვიდი. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე, პანაშვიდი 12 ნახ. საათზე.

1—1

ღრმად დამწუხრებულნი ძმები: შალვა, ალექსანდრე სახლობით, იაკობი და და ნინო კანდელაკისა სახლობით გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასის და დაუვიწყარის

მიხეილ სვიმონის ძის

ზედგინიძის

გარდაცვალებას ქ. თბილისში 14 ქრისტეშობისთვეს.

პანაშვიდები ყოველდღე საღამოს 6 საათზე მიცვალებულის ბინაზე (ტერ-ღუკასოვის ქუჩა № 6). გამოსვენება კვირას, 17 ქრისტეშობისთვეს, დილის $9^1/_2$ საათზე ქაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში. დაკრძალვა დიდუბით წმ. ნინოს სასაფლაოზე იმავე დღის.

2—913—1

გულდაწყვეტილი გიორგი ნიკოლოზის ძე სალარიძე სახლობით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასის და დაუვიწყარის ბიძის

მიხეილ სვიმონის ძის

ზედგინიძის

გარდაცვალებას ქ. თბილისში 14 ქრისტეშობისთვეს. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე მიცვალებულის ბინაზე (ტერ ღუკასოვის ქუჩა № 6) გამოსვენება კვირას, 17 ქრისტეშობისთვეს, დილის $9^1/_2$ საათზე ქაშვეთის წმინ. გიორგის ეკლესიაში. დაკრძალვა დიდუბით წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

(2—913—1)

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისათვის გაზეთ

„საქართველო“-ზე

ხელის მოწერის ფასი: ერთის წლით 50 მანეთი, 6 თვით 27 მანეთი, 3 თვით 13 მან. 50 კაპ. 1 თვით (მხოლოდ თბილისში) 4 მან. 50 კაპ.

ნომერი ღირებზა 20 კაპ.

ფოსტით გაზეთის დაკვეთა შეიძლება შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, контора газ. „САКАРТВЕЛО“, почт. ящ. 76.

კონტორაში ხელისმოწერა მიიღება დილის 9 საათიდან 3 საათამდე, საღამოთი: 5—8 საათამდე, კვირაობით მხოლოდ დღისით. მისამართი: სასახლის ქ. № 5, ქართული ქარვასლა.

ზესტაფონის მოქალაქენო!

კვირას, ქრისტეშობისთვის 17-ს

ქალაქის საერობო არჩევნებში მიეცით ხმა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის სიას

№ 3

1. **წერეთელი** ალექსანდრე ზურაბის ძე—მომრიგებელი მოსამართლე
2. **აბაშიძე** გიორგი მინას ძე,—ჟურნალისტი, პედაგოგი
3. **იოსელიანი** ზაქარია ნიკოლოზის ძე,—პედაგოგი
4. **ნიორაძე** ტრიფონ ანდრიას ძე,—კომერსანტი-მრეწველი
5. **გვალია** მიხეილ ოქროს ძე,—ნოტარიუსი
6. **საყვარელიძე** კალენიკე ალექსანდრეს ძე,—კერძო ვექილი
7. **ანთაძე** კონსტანტინე დავითის ძე,—მღვდელი, პედაგოგი, მწერალი
8. **კელენჯერიძე** ბესარიონ ანტონის ძე,—პედაგოგი
9. **შალამბერიძე** ალექსანდრე ლეონტის ძე,—კომერსანტი
10. **გოცაძე** იორდანე მიხეილის ძე,—ექიმი
11. **არდიშვილი** ალექსი თედორეს ძე,—სამხედრო ექიმი
12. **ცქიტიშვილი** პავლე სიმონის ძე,—სასამართლოს მდივანი
13. **მამალაძე** სამსონ პეტრეს ძე,—კომერსანტი
14. **გაჩეჩილაძე** სილოვან სოფრომის ძე,—კომერსანტი
15. **გაჩეჩილაძე** ბესარიონ ოქროპირის ძე,—კერძო ვექილი
16. **ორჯონიკიძე** სიმონ გიორგის ძე,—პედაგოგი
17. **ნანეიშვილი** თეოფანე ბეჟანის ძე,—პროვიზორი
18. **ბებიაშვილი** ივანე სიმონის ძე,—კომერსანტი
19. **კვინიკაძე** ერმილე ლაზარეს ძე,—საურთიერთო ნდობის ბანკის დირექტორი
20. **გაჩეჩილაძე** ბიქტორ ალფეზის ძე,—კომერსანტი.

ქართული კლუბი

ქართული დრამა. — **წარმოდგენა № 22.**

ორშაბათს 18 ქრისტეშობისთვეს 1917 წ. თბილისის ქართულ დრამატიულ დასის მიერ გალ. გუნიას მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

პატიოსნება

4 მოქმ. დრამა ზუდერმანისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი: აბაშიძე ტ., ქილარჯიშვილი მ., ქიქოძე ან., ჯავახიშვილი ნ. ბ-ნნი: აბაშიძე ვ., გუნია ვ., გვარამძე ნ., თარხნიშვილი ი., ქვიძე ს., მატარაძე ვ., შალიკაშვილი ვ.

დასაწყისი სრულ 8 საათზე.

რეჟ. ვ. შალიკაშვილი

3—857—1

ებრაელო მოქალაქენო!

თბილისის სათემო საარჩევნო კომისია სრულიად რუსეთის

ებრაელთა ყრილობისა

აცხადებს, რომ სიები, იმ პირთა, რომელნიც მონაწილეობენ რ. ე. ყრილობაში ქრისტეშობისთვის 12-დან გამოკიდებულია თბილისელ ებრაელთა საქველმოქმედო საზოგადოების სადგომში (ბელინის ქ № 8) და ქართველ ებრაელთა სინაგოგაში, ყოველდღე 11 ს. 2 მდე და საღ. 5—8-მდე. საარჩევნო უფლებით სარგებლობა ყველა თბილისელი ებრაელი მოქალაქე 20 წლიდან და ისინი ვინც სიაში შეტანილი ქრისტეშობისთვის 26-მდე; ამისათვის თ. ს. ს. კომისია მოუწოდებს ყველა მოქალაქე ებრაელს. აღნიშნულ დღეს საჭიროა შეიკითხონ, შეტანილი არიან თუ არა სიაში, თუ არა შეიტანონ თავისი გვარი დამატებითი სიაში და მით დაიცვან თავისი მოქალაქეობრივი მოვალეობა.

(2—912—1)

ქართული კლუბი

ხუთშაბათს, ქრისტეშობისთვის 21-ს გაიმართება ეროვ.-დემოკ. სტუდენტთა და მოწაფეთა

საღამო

I —**წარმოდგენა:** „აშენდა საქართველო“—საკუთარი ძალებით.

II —**სალიტერატურო-სამუსიკო განყოფილება:** საკუთარი გუნდი, სოლოები, დუეტები, ლექსები.

III—**კაბარე:**—სცენები, კუპლეტები, აზიურ-ევროპიული ცეკვა—ზურნითა და მუსიკით, აუქციონი და სხვა გასართობები.

დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე.

5—1

დღეიდან, ქრისტეშობისთვის 18-დე

დესიმონოვის მოედანზე

დანიშნულია

ცხენების საჯარო ვაჭრობა

ცხენები გადარჩეულია თბილისში არსებულ გამოსაცვლელ ცხენების განყოფილებიდან.

4—911—2

ამიერ კავკასიის ბანკის გამგეობა

აცხადებს, რომ კვირას, იანვრის 14, ბანკის ბინაზე, თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 5, ტელეფონი № 5—26, დანიშნულია შეერიდ აქციონერთა

არაჩვეულებრივი კრება

შემდეგი საკითხების გასარჩევად

1. ძირითადი თანხის გადიდება

და 2. ბანკის განყოფილებათა გახსნა.

შენიშვნა: ეს კრება როგორც მეორედ მოწვეული, თანახმად წესდების § 67-ის კანონიერად ჩაითვლება, რამდენი აქციონერიც არ უნდა დაესწროს.

იმავე შენობაში და იმავე დღეს ღლის ორ საათზე დანიშნულია ბანკის აქციონერთა პირველი არაჩვეულებრივი კრება სარევიზიო კომისიის ორი წევრის ასარჩევად.

შენიშვნა: სახელდებულ აქციათა პატრონთ კრებაზე ხმის უფლება ექნებათ, თუ ისინი აღნიშნული იქნებიან ბანკის წიგნებში შვიდი დღით წინ კრებამდე.

3—855—2

ქართული კლუბის გამგეობის საბჭო

აცხადებს კლუბის წევრების საყურადღებოდ, რომ კვირას, ქრისტეშობისთვის 17-ს, ნაშუადღევის 12 საათზე, დანიშნულია

საგანგებო კრების

გაგრძელება.

განსახილველია:

1. მიმდინარე საქმეები,
2. მუდმივ მოსიამოვნეთა არჩევანი.

2—856—1

თბილისი, ქრისტეშობისთვის 16.

მოქალაქეთა თავდაცვა

თბილისი ამ უკანასკნელ ხანში საოცარ შიშით არის გარემოცული. დამეობით განუწყვეტელი სროლაა ქუჩებში, დღისით ყოველ კუთხეში ხელჩართული ჩხუბი, სასიკვდილო შედეგებით, შანტაჟისტების აღვირ ახსნილი უდიერობა ქმნის ისეთს განწყობილებას, რომ არავის არ შეუძლია დარწმუნებული იყოს, რომ მშვიდად სახლიდან გამოსული ისევე მშვიდად დაბრუნდება შინ. განსაკუთრებით განმარტოებულ უბნებში არავინ ერიდება წესიერების დარღვევას და ბნელი ღამე, რომლის განათება უკვე დიდი ხანია რაც შეუძლებელი გახდა, ხელს უხსნის ყოველგვარ ავაზაკობას.

ესეთი მდგომარეობის გაგრძელება შეუძლებელია.

ყველა ის დაწესებულებანი, რომელთა არსებობის ერთ-ერთ საგანს ქალაქის წესიერებისა და მოქალაქეთა მშვიდობიანობის დაცვა შეადგენს, მოვალეა სწრაფად მიიღოს ზომები ამ უწესოების აღსაკვეთავად. მაგრამ მარტო მათი მოქმედება საქმეს ვერ გამოასწორებს. საჭიროა ყოველი მოქალაქე დაინტერესდეს თავის სიცოცხლის უზრუნველყოფაში და მოწვეული იქნეს სამოქმედოთ. მოსკოვსა და პეტროგრადში, ჩვენ ვიცით, თუ რა დიდი სამსახური გაუწია ამ საქმეს საბინაო კომიტეტებმა. ესეთი კომიტეტები დაარსდენ ყოველ დიდ სახლში და თვით შეუდგნენ თავის გარემოს დაცვას. ეს ზომა აუცილებლად მიღებულ უნდა იქნას თბილისშიდაც და თუ შეუძლებელი იქნება ამ ჟამად პატარა საბინაო კომიტეტების დაარსება, უნდა მოწყობილ იქნას საუბნო კომიტეტები, რომელნიც თავის გარშემო შემოიკრებენ იარაღის ხმარების ყოველ შეძლებ მოქალაქეს, რომელნიც მორიგეობით დაიცვენ თავის პოსტებს.

ეს კომიტეტები თვით იღონებენ, რომ თავიანთ უბანში ყოველი სახლი განათებული იყოს და აიძულებენ სახლის პატრონთ იყოლიონ მოდარაჯე მეეზოვეები, რომელნიც კომიტეტებს დაექვემდებარებიან.

ამიერ-კავკასიის კომისარიატმა კი შეიარაღების შეძლება უნდა მისცეს ყოველ მოქალაქეს, რომელსაც იარაღის ღირსეული ხმარება ეცნოდინება და პარტიის შესაფერი რეკომენდაცია ექნება.

მხოლოდ ამ ზომებით შეიძლება ბრძოლა იმ გახშირებულ ყაჩაღობასთან, რომელიც შიშით ზარავს მთელს თბილისს.

სამერმისო

4. საქართველოს ორიანტაცია

ქვეყნის არეულობაში დიდი ამაგი მიუძღვის „ქამელონს", ხალხისთვის გაუგებარ უცხო სიტყვების ხმარებას. ძველური აზრი ახალ სახელს ირქმევს და ბევრს ახალ საგნად მიაჩნია. ერთი სიტყვა კი არა, ორი, თუნდ სამიც რომ ჰქონდეს ქართულს ან რუსულ ენას ამ აზრის გამოსახატ, მაინც სხვის უცნაურ ოთხ სართულიან რახარუხა აიჩირებენ და ერთმანეთს ყუმბარასავით უშენენ იმ ფუყრადს ქაფის ბუშტს. ასეთია, სხვათა შორის, ახალი ტერმინი „ორიანტაცია".

მისი საგანი ქართველობისთვის არც უცხოა, არც უცნობი. ბევრჯელ, განსაცდელის ხანაში, მას წინ აღუმართავს საბედისწერო კითხვა: „ვის მივმართოთ, ვის მივემხროთ, რა გზა გვიჯობს?" იმ დროს ვის ეცალა საძიებლად თუ ვინ უფრო გვარგებსო? საკმაო იყო ეზრუნათ — ნაკლებ ვინ გვაზარალებსო. ამ კითხვას ძველადვე ხალხში და მწერლობაში „ქართლის ცხოვრების მიმართულება" ერქვა. ეხლა კი, როცა მას „საქართველოს პოლიტიკური ორიანტაცია" უწოდეს, გვგონია, ვითომ ახალი რამ გაგვეჩინოს და ამ ძველ ამოცანას ჩვენს ქვეყნებზე გატრიალებთ. ნურას უკაცრავად! ოცი საუკუნეს განმავალობაში ლიჯნეს ის ჩვენმა წინაპრებმა: ხან ასე სწყვეტდეს, ხან ისე; არც ერთი ხერხი მისი ამხსნელი უშინჯი არ დაუჩენიათ. ამ ასი წლის წინედ კიდეც ეგონათ, რომ საბოლოო დასკვნას წაიდწივს და რუსეთის სასარგებლოდ გადაჭრეს, ვითომ სამუდამოდ. თითქო ახალი რამ, ან სამუდამო, არსებობდეს ცისქვეშეთში. შემცდარან, თურმე. თვით ამ რუსეთს, ოხერ საყდარსავით, ეშმაკები — თუ ანგელოზები — დასევია და ჩვენთვის აღარ სცალია. მის მაგიერ კარს გვადგა მკვდრეთით აღდგარი მიშვეილი საიდუმლო, „ორიანტაციის" ახალი ფრანგული სახელით.

კითხვა დიახაც ცოცხალია, და მით უფრო საგულისხმო. მაგრამ ჩვენ ვცდებით, როცა მას ფერ-უმარილს ვსცხებთ, ქიქლუცათ ვკაზმავთ და საარჩევნოთ ვიხდით, თითქო ჩვენს გემოვნებაზე იყოს მისი მორთვა და ხმარება. ვითომ საზღვაოთ გამოვდიოდეთ, ჯგუფ ჯგუფად ვირაზმებით, მკლავს ვიკაპიწებთ, ვდაობთ, ვიბრძვით, ძალას და ოინს ვხმარობთ, ბურთის იქეთკენ გასატანათ, სიდაც გვეამება. ბურთსაც კი და მოედანსაც, და მათთან ჩვენც და ჩვენს ქვეყანას მიაქროლებს სულ სხვა ძალები. აი ამ ძალების კვლევას, ცნობას, მორიდებას, გამოყენებას უნდა ვანდომებდეთ ქართველობის აზრს და გონებას.

„ორიანტაცია" — რევოლუციის არ იყოს — ადამიანის ხელით როდი კეთდება. ყოველი ქვეყნის მიმართულება, ან ორიანტაცია, მისი გეოგრაფიული მდებარეობის და მეზობლების მდგომარეობის ნაყოფია. როგორც ყოველი სხვა ცხოვრებისმძებნი არსება, საქართველოც ვერ გაექცევა ამ ბუნების კანონს. ერთი და იგივე ძალა მართავს ქვეყნიერების ფიზიკურ და პოლიტიკურ ცხოვრებას, ის, რომელიც მთვარეს აბრუნებს დედა-მიწის ირგვლივ და მათ ორივეს — მზის გარშემო. მნათობთშორისო სივრცეში საკუთარ მსვლელობას ის იცავს, ვისაც საკმაო წონა თუ მთლიანობა აბადია, რომ თავი ყველა პლანეტებს მიაზიდვინოს, მათ წრეში საურთიერთოშორისო ხაზი დაიკავოს და გზა-დაბნეულ მეტეორივით არ დაიფუშნას, ნატეხ-ნატეხად, ხან ერთ მიმომავალ ვარსკვლავზე, ხან მეორეზე.

საქართველოს თვითმსვლელობა ყოველთვის ორთაგან ერთ მიზეზს დაუბრკოლებია: ხან დაიბადებოდა სადღაც, ას-მთას გადაღმა, უცნობი უზარ-მაზარი ძლიერება, რამზესის იყო, თუ კიროსის, თემურ-ლენგის, თუ ჩინგიზ-ყაენის, შემოიშვებოდა ჩვენში, გვიკლებდა, გვაწიოკებდა. გვეჭირებოდა თუ არა ის და ქვეყანა დამშვიდდებოდა, ავიოლოდით ხოლმე შინაურობაში: ძმა — ძმას ექიშპებოდა, შვილი — მამას აღარ ინდობდა. ქართლი კახეთს, იმერეთი — ოდიშს, გურია — აჭარას მტერს აძებდა, სანამ ჯერ ცალ-ცალკე და ბოლოს ყველა ერთად სხვისი სათრევი და სათელი არ ვხდებოდით. ვისწავლეთ ამასობაში რამე? — მივხვდით, რომ ერთად-ერთი საშუალება ამ გასაჭირში — ერის სახელმწიფოებრივი მთლიანობაა, რომელიც ხალხს იარაღს და ძალას აძლევს თავისი უფლება და ქონება დაიცვას და ამრავლოს? გაგვეჯდა. თუ არა, სხეულში გრძნობა, რომ ამ მთლიანობას უნდა ანაცვალოს ყოველმა მხარემ, წოდებამ, პარტიამ, პიროვნებამ თავის ღონე, რწმენა, განძი, თავმოყვარეობა, სიცოცხლე, რომ ურთიერთობაში ყველა იმას უნდა სთესდეს, რაც გვაერთებს, და არა მას, რაც გვაშლელებს. იხსნის ერს ძალის კრეფა, და არა ღონის-მფანტვი დავა და შფოთი.

ქიშპობის ამაოებას გადამწყვეტ ხანებში გვიმხელს მეცნიერების ის დებულებაც, რომ ერის პოლიტიკურ მოქმედებას, გეოგრაფიულ მდებარეობას გარდა, იმ დროის შთაგონება კი არა, უფრო წინაპრების მრავალთ-მრავალი თაობის გავლენა მართავს. მიქარვაა, ვითომ ქვეყნის ბედს თავის ქეიფზე სწყვეტდეს ის თუ ეს მეფე, მინისტრი, პუბლიცისტი. მათ შორის ჭკვიანი უტუცისგან მით განირჩევა, რომ ერთი-მეორეზე უკეთ იცნობს ერის ხასიათს და საჭიროებას, მეზობლების ძალას და განზრახვას, უკეთ აზადებს ხალხს მომავალ განსაცდელისათვის, უკეთ სარგებლობს გარემოებით, ვინემ მეორე. ტაროს ადამიანი ვერ შეჰქმნის, ვერც შესცვლის. ზოგი მეტეოროლოგიას ხმარობს, იგებს, ხვალ რა დარი იქნება და მუშაობას ისე აწყობს. სხვა კი ნადს თავსხმაში იწვევს და გვალვაში სთესავს ხოლმე. მოგეხსენებათ, რუსეთში ამას წინად პროგრესიული ბლოკის მეთაურები დარწმუნებული იყვნენ, ვითომ ომით ილაჯგაწყვეტილი ხალხის ნდობას ომის გაგრძელებით დაიმსახურებდნენ.

ხალხი ყოველგან ინსტიქტს, და არა შთაგონებას მისდევს. თითოეული ნაბიჯი მისი წინსვლისა, ხანგრძლივი მზადებისა და ძალკრეფის ნაყოფია. ბედნიერია ხალხი, რომელსაც მეთაურად ხდომია ნიჭიერი, მცოდნე მის ბუნებისა, მარჯვე შკაფავი მისთვის ფართო შარისა, ამზადებელი სწორი იარაღისა, შეწყვეტარი მომავლისა. საუბედუროდ დედამიწაზე იშვიათად იბადებიან ლეგიონ-ადამაშენებლები, თამარ-მეფეები, პეტრე დიდნი, ბისმარკნი. ბევრად უფრო ხშირნი არიან ფაეტონები, ვისი აზრით რუსეთი სტამბოლს ბოლგარიის ხელით შეიძენს, და აზრუმს სომხების ღვაწლით.

ამგვარ მეთაურების ხელში ხალხს, რასაკვირველია, გზა ებნევა. როგორც ნიადაგი ფერდობს, ხალხი თავის შთამომავლურ ინსტიქტს მისდევს და ეძებ იმ მხარეს, ვისაც მტკიცე კალაპოტი არ უშენია. იქ უპატრონო ერი ხან ერთი მხრით კლდის შუბლს აეხლება, ხან მით გამწვარებული მეორე მხრისკენ იწევს და იქ ხრამში იხრჩობა. უმწეო მეთაურნი კი მას უკან წივილ-კივილით დასდევენ. ასე იზრდება, ან ილევა. ერი, იმისდა მიხედვით, თუ როგორი მოიბრუნა სული, რა ღონე იკრიფა, რა იარაღი იქონია ორ ხიფათს შუა. ერის ინსტიქტი, მისი „მოდგმის (რასსის) თვისება" ამ შკოლაშია ნაზარდი.

ორიანტაციაც აგრეთვე შთაგონებით არ ხერხდება. ხალხი, როგორც ყოველი ცოცხალი არსება, თავისთავად მუდამ იქით იქცევს პირს, საიდამაც მზე სხივს ჰფენს და ღვივის. საქართველო წარსულში „ორიანტაციას" ყოველთვის იქით მიმართავდა ხოლმე, საიდანაც სინათლე და მოძრაობა მოდიოდა. შემცდარია ვინც ფიქრობს, ვითომც რომელიმე მეფეს, წოდებას ან თაობას თავის ნებაზე შეეძლებოდეს საქართველოს აქეთ თუ იქეთ მიბრუნება. სანამ განათლება და ცხოვრება ბიზანტიაში ენთო, საქართველოსაც მზესუმზირასავით თვალი იქით ეჭირა. როცა სპარსეთი აყვავდა ინდოეთის კულტურაზე დაწაფებით, ჩვენი აღორძინებაც მისკენ მიიმართა, აზრი მისკენ გვქონდა. პეტრე დიდის და ეკატერინე მეორის ამაგმა რუსეთი რომ გააჩაღა, საქართველოც ძალაუნებურად მან წარიტაცა. ფიზიკის კანონით როცა სხვა და სხვა ძალა ერთ და იმავე საგანს თავისკენ უქაჩავს, ამ საგნის მდებარეობას სწყვეტს მებრძოლი ძალების ძლიერება. საგანს — უნდა, თუ არ უნდა — ყოველთვის მომრევი გადითრევს.

აქედამ ცხადია, „ორიანტაციაში" ჩვენ სარჩევი და სადავო არა გვაქვსრა: ჩვენი ნებით ხომ არაფერი სწყდება, ჩვენს ქეიფზე არა ვინ ივლის. გონიერება იმას უნდა ვალიოთ, რომ ფხიზლად თვალი ვადევნოთ, თუ ჩვენს გარშემო რა ძალები ვარჯიშობენ, რა ურთიერთ გაწყობილებაში დგებიან? ჩვენი შველა და სიკეთე შინაურ ქიშპზე კი არ ჰკიდია, მთლად ერთიანად იმაშია: აღგვეგზნება აქამდის ქართველობაში, თუ არა, ის ინსტიქტი, რომელიც ხალხს, ბრბოს, ნაცადად ხდის, მით რომ ერთობას, ურთიერთის თავაზს, ერთმანეთისთვის თავისდადებას აჩვევს ყველას. მარტო ეს მიანიჭებს ჩვენს სამშობლოს საჭირო წონას და მისზიდველობას მომავალ საერთაშორისო სისტემაში.

ეს ინსტიქტი თუ გვებადია, ჩვენი ეროვნული საქმე შეიძლება ნიადაგის კალაპოტში ჩაყენებას სთავაზოს, სანამ წყლის მართვა ადვილია.

ნ. ნიკოლაძე.

ქართული პრესა

ს.-ფედერალისტებიც ბოლშევიკობენ.

გაზეთი „ერთობა" სწერს:

თუ რა მიზანი აქვთ ჩვენებურ ფედერალისტებს, როცა ბოლშევიკებს უჭერენ მხარს, ეს ჩვენ თავის დროზე აღვნიშნეთ. — ბოლშევიკების „გაძლიერებით" ფედერალისტები მენშევიკების დაუძლურებაზე ოცნებობდნენ წინეთ, ვინაიდან მათ კარგათ აქვთ შეთვისებული შემდეგი დებულება: გათიშე, გაცალკევე და იბატონე. ფედერალისტების ბატონობის შესახებ აწმყოში, გინდ მომავალში სახუმაროს ვერაფერს ვიტყვით, მაგრამ ფედერალისტები მაინც ამ გზით მიილტვიან წინეთ.

რაც წინეთ იყო, ის ეხლა აღარ არის. მდგომარეობა შეიცვალა. ჩვენც გვგონია, ფედერალისტები შესაფერისად შეიცვლიდნენ ხხარს, მაგრამ ისინი ძველებურათ განაგრძობენ გზას. ეს გზა კი მარტო მენშევიკების დასუსტებას აღარ ემსახურება. ადგილობრივ რუსულ გაზეთ „ვოზროჟდენიეში" ამას წინეთ კარგი შედარება იყო მოყვანილი, წერილის ავტორი კითხვას უყენებდა ფილიპე მახარაძეს, მიხა ცხაკაიას, სერ. ქავთარაძეს და სხვა ქართველ ბოლშევიკებს. მოჰყავდა მაგალითები საქართველოს წარსულიდან, როცა საქართველოს სხვა და სხვა კუთხის მთავრები ერთმანეთთან ბრძოლაში საკუთარი ძალით ვერაფერს აწყობდნენ, ერთი მეორეს რიგიანათ ვერ არბევდნენ, გარეშე ძალას მიმართავდენ. ეს გარეშე ძალა იყო ძველად სპარსეთი. სპარსელების დახმარებით ერთი ქართველი მთავარი მეორე ქართველ მთავარს და მის სამთავროს არბევდა. რით განსხვავდებით თქვენ, ქართველო ბოლშევიკებო, ძველი საქართველოს მთავრებისაგან. თქვენც, როცა ქართველი ხალხის დიდ ნაწილს საკუთარი ძალ-ღონით ვერ იმორჩილებთ, რატომ მიმართავთ გარეშე ძალას, რატომ იწვევთ რუს შეუგნებელ ჯარისკაცებში პროვოკაციას, — ვინ ხართ თქვენ, ბოლშევიკებო, ძველი საქართველოს სამთავროთა მთავრები — ერისთავები, ფალავანდიშვილები და სხ., თუ სოციალისტებით.

როცა ს.-ფედერალისტები — დადიანი და პაპავა და სხ. მიტინგებზე გამოდიან, ბოლშევიკების მოქმედებას მხარს უჭერენ, მეორე დამფუძნებელ კრებას მოითხოვენ და სხ., ჩვენ ვეკითხებით მათ: ვინ ხართ თქვენ — ერისთავები, ფალავანდიშვილები?!

ზავის გარშემო

დროებითი ზავის საკითხი

როგორც პოლიტიკურ წრეებში ხმა დადის, საზავო მოლაპარაკებას ართულებს ტყვეების საკითხი. დღევანდლამდე ბრესტ-ლიტოვსკში ლაპარაკობდნენ მხოლოდ ტყვე-ინვალიდებზე და მოწინააღმდეგე სახელმწიფოებს ამის საწინააღმდეგო არა ჰქონდათ-რა. სულ სხვა საქმეა თუ ტროცკის უნდა სრულიად ჯანმრთელ ტყვეების განთავისუფლება, რისთვისაც გერმანეთი დიდად შეეცადინებს. ამით მას ეძლევა შემთხვევა დასავლეთ ასპარეზზე თავის ლაშქარი ნახევარ მილიონ მეომრით გააძლიეროს. ჩვენი მოკავშირენი ასეთს გარდაწყვეტილებას პროტესტს უცხადებენ. იგინი აცხადებენ, რომ რაც რუსეთმა მოლაპარაკება დაიწყო, იგი ნეიტრალ სახელმწიფოდ გამოცხადდა, რომელსაც არ ძალუძს რომელიმე მებრძოლ სამეფოს მხარი დაუჭიროს. ამისთვის მოკავშირენი არასოდეს არ დაუშვებენ, რომ რუსეთმა ხელი შეუწყოს იმპერიალისტ სამეფოს ტყვეების დაბრუნებით, რითაც მათი ლაშქარი შესამჩნევად გაიზრდება.

ზავი გერმანეთთან

ტროცკის წინადადება კრილენკოს.

ტროცკიმ წინადადება მისცა კრილენკოს, რათა მან სთხოვოს გერმანელებს, რომ ზავზე მოლაპარაკება სტოკჰოლმში არ გადიტანონ, რადგან — ეს, სახალხო კომისრების აზრით ზავის ჩამოგდებას დააგვიანებს.

ტროცკის პროექტი

დროებით ზავის საკითხში ტროცკის პროექტი ასეთია: მოლაპარაკების პირველ ორ სამ დღის განმავლობაში რაც შეიძლება ნათლად და გარკვეულად აღინიშნოს გერმანელების ანექსიური მოთხოვნილებანი, შემდეგ ჩაიშალოს მოლაპარაკება და განახლდეს არა ნეიტრალ მხარეში არამედ, ან რუსეთის ადგილზე ან და ნეიტრალ ალაგას.

გერმანელების მოთხოვნილება

გერმანელებმა და ავსტრიელებმა ბრესტ-ლიტოვსკში მყოფ რუსეთის წარმომადგენლებს კატეგორიულად მოსთხოვეს, რომ მოლაპარაკებაზე უკრაინელი დელეგატებიც დაესწრონ. მოლაპარაკება უკრაინელების [illegible] ში ჩაუსვლელობით ფერხდება.

მოლაპარაკების ჩაშლის მოლოდინში

როგორც ხმებია, მოლაპარაკება უნაყოფოდ ჩაივლის, გერმანელებს „უანექსიოდ" თავისებურად ესმით. გერმანელები ამ ცნებაში არ ათავსებენ არც კურლიანდიის ლიტვით, და არც რუმინეთის და მაკედონიის ნაწილს.

ომი

იაპონია-რუსეთის განხეთქილების მოლოდინი

ვლადივოსტოკის ნავთსადგურში იაპონელთა სამი ჯავშნოსანი გამოჩნდა. ქალაქში მრავალი იაპონელი ოფიცერი დაიარება. ხმები დადის რუსეთსა და იაპონიის შორის განხეთქილების ჩამოგდება მზადდებაო.

პალესტინა

ქრისტეშობისთვის 2-ს ინგლისელებმა იერიშით აიღეს იერუსალიმის სამხრეთ-აღმოსავლეთით მყოფი პოზიციები. დატყვევებულია 117 კაცი.

აღმოსავლეთი აფრიკა

ინგლისელმა რაზმებმა მტრისგან განწმინდეს ლუკუნდის დიდი იგომაინის სამხრეთით 86 (60 ვერ.) ვერსის დაშორებით.

არაბეთი

არაბთა რაზმმა 1-ლ გიორგობისთვეში გაანადგურა სამხედრო მატარებელი ჰეჯასის რკინის გზაზე, თებუკის სამხრეთით მაანიდან, 40 ვერსის დაშორებით. მატარებელში მყოფი რაზმი დაატყვევეს და ხელთ იგდეს 300 ცენტნერი და 24000 ოსმალური ოქროს ლირა.

ოსმალეთის ფრონტი

პალესტინელი ტყვეები ყველა ვარგობს სამსახურისთვის და ახლა ახალთაობის რეკრუტები შესდგა ა. სტამბოლზე ინგლისელთა ჰაეროპლანები დაჰქრიან და ამის გამო ხალხი აღელვებულია ენვერის წინააღმდეგ.

ინგლისელთა გემების ჩაძირვა

სტოკჰოლმი ქრისტ. 5. გაზეთი „ცნობა დეპუტ ტომ პალტას, რომ გიორგობისთვის 29 ნოემბერიდან მოძავალი ორი კონტრმინოსანი „პატრიოტ" და „ლოკი", 4 შეიარაღებული ტრალერი და 6 გემი მტერმა ჩასძირა.

გერმანელ ჯარის გადაყვანა

ქრისტეშ. 4. საფრანგეთის მთავარ ბანაკი ინგლისის პრესის წარმომადგენელი იუწყება, რომ ჯერ კიდევ ზავის ხელშეკრულობამდე გერმანელებს რუსეთის ფრონტიდან გადაჰყავდათ ყველა მეომარი 25—30 წლისა. ამ რიგად დასავლეთი ასპარეზი გაივსო ღონიერ ლაშქრით. „დეილი ხრ."-ის კორესპონდენტს მოჰყავს გერმანელ ჯარისკაცის (426 პოლკი, 88 დივიზია) რომელშიც ნათქვამია, რომ რუსეთის ფრონტიდან წაიყვანეს 20—30 წლიანები.

ინგლისის მუშათა პარტიის მანიფესტი

ლონდონი. ქრისტ. 4. ტრედ-იუნიონების საპარლამენტო კომიტეტმა და მუშათა პარტიის აღმასრულებელმა კომიტეტმა გამოაქვეყნეს მანიფესტი ომის მიზნების შესახებ. მანიფესტში ვკითხულობთ: ინგლისის მუშები გადაწყვეტილი ყოველმხრივი დახმარება დემოკრატიის [illegible] ომის გაგრძელებაში. მუშათა პარტია ამ მიზნისათვის მოითხოვს საიდუმლო დიპლომატიის გაუქმებას, უცხოეთის პოლიტიკაზე საპარლამენტო კონტროლის დამყარებას, ძალდატანებულ სამხედრო [illegible] მოსპობას, [illegible] ლიგის და საერთაშორისო [illegible] ლიგის დაარსებას და დასარულ საერთაშორისო კანონმდებლობის შექმნას. მუშათა პარტია [illegible] ომს და საჭიროდ სცნობს წართმეულ ტერიტორიის დაბრუნებას. პარტია მოითხოვს ბელგიის დამოუკიდებლობის აღდგენას. კონფერენცია [illegible] ჩადენილ დანაშაულობათ, [illegible] პოლონეთის თვითგამორკვევის უფლებას, იმედს გამოსთქვამს, რომ პალესტინაში ებრაელთა დამოუკიდებელი სახელმწიფო დაარსდება და ოსმალეთი [illegible] ერების სამართლიანობა საერთაშორისო კომისია შეადგენს. კონფერენცია იმედს გამოსთქვამს რომ კონსტანტინოპოლი თავისუფალ ნეიტრალ ნავთსადგურად გამოცხადდება.

ბოლშევიკების დიქტატურა

პეტროგრადში

პროტოპოპოვი.

პროტოპოპოვს ბოლშევიკებისათვის წინადადება მიუცია, როგორც გნებავთ, მიმსახურეთო.

მემარცხენე სოციალისტ-რევოლუციონერები.

სახალხო კომისრების საბჭო და მემარცხენე სოციალისტ-რევოლუციონერები შეთანხმდნენ. ამ შეთანხმებით ზოგიერთი სოციალისტ-რევოლუციონერები სხვა და სხვა უწყების კომისრების თანაშემწეობას იბარებენ.

მოწოდება ყაზახებისადმი.

ბოლშევიკებმა ყაზახებს მოწოდებით მიმართეს. აღუთქვამენ მიწასა და ზავს, სთხოვენ კორნილოვისა და კალედინის შეპყრობას.

დეკრეტი მეფის გვარეულობის შესახებ.

ქრისტეშ. 6-ს სმოლნში ამბობდნენ, რომ სახალხო კომისართა საბჭომ გამოსცა დეკრეტი მეფის გვარეულობის შესახებ. დეკრეტი ეხება სამეფო წევრების გარდა, ნიკოლოზ II-საც და მის ოჯახს დეკრეტით ნება ეძლევათ საზღვარ-გარედ გასვლისა თუ მოისურვებენ. ზოგიერთი წევრები სამეფო ოჯახისა, ჯერ კიდევ კერენსკის სთხოვდნენ ამის ნებართვას, როცა უკანასკნელი მინისტრ-თავმჯდომარე იყო. მაშინდელმა დრ. მთავრობამ ეს თხოვნა არ შეიწყნარა და განაცხადა, რომ ის დამფუძნებელ კრების კომპეტენციას ეკუთვნისო.

თავრიდის სასახლეში.

თავრიდის სასახლე დღეს დაცარიელებულია და ჰგდია უქმად ბოლშევიკების წყალობით. არც ერთი მოსული დამფ. კრების წევრთაგანი იქ არ შეუშვეს. ურიცკიმ განაცხადა, რომ დამფუძნებელ კრების დელეგატებისათვის მოამზადებულია 37 ოთახი. მისივე სიტყვით, აქვე შეუძლიათ დაბინავდნენ კადეტების დელეგატებსაც თუ კი მოისურვებენო.

შემდეგ მან განაცხადა, რომ თავრიდის სასახლეში ნება არ ექნებათ რომელიმე დელეგატი დაატყვევონ გარდა იმისა, რომელთა შეპყრობა მაგალ., კერენსკისა წინდაწინვე გამოცხადებულიაო.

პოლიტიკურ წრეებში ამბობენ, რომ დამფუძ. კრება მაშინ შედგება, როცა ზავზე ხელს მოაწერენ რუსეთი და მისი მოწინააღმდეგენი...

გერმანელ ტყვეების არსენალში შეჭრა.

ნოვოჩერკასში პეტროგრადიდან 6 დეკემბერს მიღებით, 80 ათასი გერმანელი ტყვე პეტროგრადის არსენალში იარაღის ხელში ჩაგდებას სცდილობსო.

სამხედრო-სარევოლუციო კომიტეტის დაშლა.

სამხედრო-სარევოლუციო კომიტეტი დაშლილს. მას შეცვლის კომისია, რომელშიაც შედიან: ლენინი, ტროცკი, დიბენკო და კრილენკო.

მეციხოვნეთა მოთხოვნილება.

პეტროგრადის მეციხოვნენი წითელ-გვარდიელების იარაღის აყრას მოითხოვენ.

საალყო წესები.

ლენინის გამო პეტროგრადში შემდეგი საალყო წესები გამოცხადებულია:

ა) ქ. პეტროგრადი სამხედრო წესებშია გამოცხადებული.

ბ) კრებები, მიტინგები ქუჩებში აკრძალულია.

გ) ყოველგვარი ცდა „პოგრომისა" შეჩერებულ იქნება ტყვიის-მფრქვევლით.

დ) საბინაო კომიტეტებს, [illegible], მეეზოვეებს და მილიციას სთხოვენ შესაფერი ზომები მიიღონ ამის შესახებ.

სავაჭრო კარები უნდა დაიკეტოს საღამოს 9 ს. და გაიღოს დილის 7 საათზე.

ე) მაგარი სასმელების მეიდველ-გამყიდველთ უსასტიკესად დასჯიან.

ბოლშევიკების განცხადება.

„ვეჩერნიი ჩას"-ის ცნობით, პოლიტიკურ წრეებში დიდ მითქმა-მოთქმას იწვევს ერთ სახელოვან ბოლშევიკურ მოღვაწის (ცნობილია დამფუძ. კრების და საბჭოს წევრთა შორის) განცხადება: თუ ვერ მოვახერხებთ სოციალისტურ რევოლუციას, მაშინ ჩვენ უფრო შევურიგდებით მონარქიას, სანამ ბურჟუაზიულ რესპუბლიკას. გერმანეთი, ბოლშევიკურ მოღვაწეთა შეხედულებით, ადრე ახლოა უფრო სოციალისტურ რევოლუციასთან, სანამ რესპუბლიკური საფრანგეთი. ბურჟუაზიული რესპუბლიკა ვერ გააუმჯობესებს გლეხთა და მუშათა მდგომარეობას, უფრო კი შეაგვიანებს სოციალურ რევოლუციას.

მოსკოვში

მილიონის გატანა ბანკიდან.

ქრისტეშობისთვის 5-ს სახელმწიფო ბანკის კანტორაში გამოცხადდა სარაიონო სათათბიროების საბჭოს წარმომადგენელი ყმაწვილი და ერთი მილიონი მანეთი გაიტანა.

კერძო ბანკების ბონები.

მოსკოვის კერძო ბანკები ამ დღეებში 100 მილიონ მანეთის ბონებს გამოუშვებენ. ბონებს მოსკოვის მცხოვრებლები იბარებენ.

პროვინციაში
ბრძოლის შედეგი როსტოვში.

ქალაქის თვითმმართველობის ცნობით, უკანასკნელ მოხდარ შეტაკებაში მოკლულია 500 კაცზე მეტი. ყაზახებიდან და იუნკერებიდან მოკლულია 30, დაჭრილია 100. ზემო აღნიშნულ მსხვერპლთა დამარხვის ხარჯებს ქალაქი კისრულობს.

მდგომარეობა ყაზანში.

ბოლშევიკთა მიერ ხელისუფლების ხელში ჩაგდებამ სასტიკი გულისწყრომა გამოიწვია ადგილობრივ მცხოვრებთა შორის.

პირველად ხმა ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურეთ ამოიღეს. ისინი მოითხოვენ შელახულ თავისუფლების აღდგენას და მათი მოწოდების. ხმა გასცა 36 დაწესებულებამ. ყველა ეს დაწესებულებანი პროტესტის ნიშნად გაიფიცნენ და ყაზანში ცხოვრების მაჯის ცემაც შესწყდა. ბოლშევიკებმა ყოველივე ღონის ძიება იხმარეს, მაგრამ ვერას გახდნენ. შემდეგ ისევ ბოლშევიკებმა დაუთმეს, და გამოიწვიეს თავისი კომისრები ფოსტიდან, მოხსნეს გაზეთების ცენზურა და სხვ. ამის შემდეგ გაფიცვაც შესწყდა. ერობა და ქალაქის თვითმმართველობა სასტიკ ბრძოლას უმართავენ ბოლშევიკებს, მათ მხარეს არის ფართო მასაც. ახლა ყაზანში იმართება სოციალისტური გაზეთებმა და ყველა ბოლშევიკებს აშავებს. ბოლშევიკები ამლა ჰკარგავენ ზეგავლენას ქალაქში. ელიან ქალაქის დარბევას და მცხოვრებლებიც გარბიან ქალაქიდან.

ქალაქ ირბიტის აოხრება

ჯარისკაცებმა ააოხრეს ციმბირის მაზრის სავაჭრო ცენტრი—ქალაქი ირბიტი. გაძარცვეს სახაზინო [illegible]. მატარებლით [illegible] მოსულმა ჯარისკაცებმა [illegible] წესიერება [illegible]. მოსახლეობა [illegible] დაიწვა [illegible].

იალტის აოხრება

შავი ზღვის მეზღვაურებმა და წითელ გვარდიელებმა იალტა ააოხრეს. შავი ზღვის მეზღვაურებმა ქალაქს რამდენიმე ყუმბარით ესროლეს, რითაც საგრძნობი შენობები დაანგრიეს.

ომი უკრაინასთან
პასუხი ბოლშევიკების ულტიმატუმზე.

უკრაინელებმა ბოლშევიკების ულტიმატუმის საპასუხოდ შემდეგი პასუხი შეადგინეს: სეკრეტარიატი განაცხადებს, რომ სახალხო კომისართა განცხადებაში იგი ვერ ჰხედავს გულწრფელობას. მათ მიერ ქვეყნა აღიარებულია ერთა თვით-გამორკვევა და ისინი თავის უხეშ ხელებს, კვლავ ურევენ უკრაინის საშინაო საქმეებში. ამ ხელის რევას სეკრეტარიატი კატეგორიულად აპროტესტებს. შემდეგ პასუხში ნათქვამია, რომ სანამ რუსეთში ჰუჟუნ რდება და ანარქია უკრაინას არ ეხება ... ეს განწყობილება. უკრაინის დემოკრატიას ჰყავს თავისი ორგანო, რომლითაც იგი სრულიად კმაყოფილია. უკრაინა თავის ტერიტორიაზე ვერ მოითმენს მოლაშქრე სულთა ჯგუფების, ბოლშევიკების და კადეტების ზრახვას. წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ განდევნის თავის საზღვრიდან უკრაინა. სეკრეტარიატი ჰსცნობს ფრონტის გაერთიანებას, მაგრამ მას შემდეგ, რაც ფრონტი დაიშლება, უკრაინის ყველა ფრონტებიდან გამოიწვევს თავისი ლაშქარი და შეადგენს ერთი ძალით ფრონტი რუმინეთისა და სამხრეთ-დასავლეთისა. აღიარებს რა ერთა თვით-გამორკვევას სეკრეტარიატი უერთგულოთ სცნობს იმ ეროვნულ ჯართა შეერთებას, რომელნიც მიდიან დონზე, ურალში, ყუბანში, ბესარაბიაში და ციმბირში. სეკრეტარიატი ჰმართავს მოლაპარაკებას სოლქის მთავრობებთან რუსეთის ხელისუფლების საორგანიზაციო საკითხების შესახებ. ამასთანავე უთავბოლო სისხლისღვრის თავიდან ასაცილებლად სეკრეტარიატი მოითხოვს დაუყოვნებლივ იქნას გაყვანილი ბოლშევიკური ჯარები უკრაინიდან. უკანასკნელს ზარალს, უკრაინელთა ხელისუფლების ხელში ჩაგდებამდე, ისინი ორნაირად მოექცნენ. თუ სახალხო კომისართა საბჭომ არა განუცხადა უკრაინას, სეკრეტარიატი დიდად დარწმუნებულია, რომ თავის უფლებათა დასაცავად შეიარაღებით ორივე მხრივ, როგორც უკრაინელი ჯარისკაცები, ისე მუშები და გლეხობა.

ბრძოლა იასაში

ადესა. ქრისტეშობ. 6. იას-სოკოლის არე-მარეში სადაც დაბინავებულია რუსეთის ჯარი სამოქალაქო ომი დაიწყო. უწყალო ბრძოლაა უკრაინელთა და ბოლშევიკების შორის. შიშობენ: ვაი თუ, იასის რუსული გარნიზონიც ჩაერიოს. ორივე მხარე ფრონტიდან იწვევს მაშველ ჯარებს.

ჯართა დაჯგუფება

კიევი. ქრისტეშობისთვის 6. სამხედრო მოქმედებანი თანდათანობით ძლიერდება. ჯართა შეჯგუფება ხდება გომელის და ბახმაჩში. გზა ზოგიერთ ადგილებში გაწმენდილია. უკრაინელები მოწინააღმდეგეებს სასტიკ ბრძოლას უცხადებენ.

ბოლშევიკების და უკრაინელ ფრონტების მანძილი 33 ვერსია.

ბრძოლა ვოლოჩისკში

კიევი. ქრისტეშობ. 5. სეკრეტარიატის მიერ მიღებულ ცნობით, ვოლოჩისკში მოხდარა სასტიკი ბრძოლა უკრაინელების და ბოლშევიკთა შორის. ჟმერინკაში ბოლშევიკებს ისე დაუყრევინეს იარაღი, რომ უკანასკნელთ არავითარი წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ. როგორც ხმებია, კრილენკომ უკრაინაში ახალი სამხედრო ნაწილები გაგზავნა. სეკრეტარიატმა შესაფერი ზომები უკვე მიიღო. ქრისტეშობისთვის 5-ს ყაზატინში, უკრაინელებმა იარაღი დაუყრევინეს უკრაინელთა რამდენიმე ეშელონს. ბოლშევიკებმა სცადეს ტყვიის-მფრქვევლებით სარგებლობა, მაგრამ დროზე ვერ მოასწრეს. უკრაინელები მოქმედობენ სწრაფად და ძლიერად. იარაღის დაყრა უსისხლოდ მოხდა. ჩრდ. ფრონტის კომისარს მოუციდა ბრძანება, რომ ამ ფრონტზე მყოფი უკრაინელი ჯარი ჩხოლოდ მას უნდა დაემორჩილოს. უკრაინელები დიდ ყურადღებას აქცევენ პეტროგრადსაც, საიდამაც სიფრთხე მოელის უკრაინას.

უკრაინელების ძალა

მოსკოვის გაზეთები გვამცნობენ, რომ უკრაინელებს ჩრდილოეთ ფრონტზე 250 ათასი შეიარაღებული ჯარი ჰყავთ.

დამფუძნებელ კრების ბარშემო
სახალხო კომისრების საბჭოს განცხადება

მემარცხენე სოციალისტ-რევოლუციონერებმა შეკითხვა მისცეს სახალხო კომისრების საბჭოს. მოიწვევენ თუ არა დამფუძნებელ კრებასო. საბჭომ კატეგორიულად უპასუხა: რაც უნდა მოხდეს კრებას მაინც მოვიწვევთო.

ლენინის აზრი

ლენინმა დამფუძნებელ კრების გახსნის გამო განაცხადა: წუხელის ის ცნობა, ვითომც დამფუძნებელი კრება გადაიდო ცენტრალ აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ ლეგალურ სახალხო კომისრების დეკრეტის თანახმად. დამფუძნებელი კრება შესდგება მაშინ, როცა კი ნახევარი მაინც (400 დელეგატი) გამოცხადდება თავრიდის სასახლეში.

ეროვნული საკითხი
მაჰმადიანთა შტატები

ორენბურგში მაჰმადიანთა ყრილობამ საჭიროდ სცნო ორენბურგის, ყაზანის და უფის გუბერნიებში ცალკე შტატების შექმნა.

ციმბირის რესპუბლიკა

ციმბირის საოლქო ყრილობამ საჭიროდ სცნო ციმბირის რესპუბლიკად გამოცხადება.

ფინლანდია და რუსეთი
წინადადება რუსებისადმი

ჰელსინგფორსის სეკრეტარიატის კომისიამ წინადადება მისცა ფინლანდიაში მყოფ რუსებს, ფინლიანდია ორი კვირის განმავლობაში დასცალეთო.

საერთაშორისო მდგომარეობის საკითხი

ჰელსინგფორსი. ქრისტეშობისთვის 5. ორშაბათ სეიმის სხდომამ დაადგინა, შეადგინოს 17 წევრიანი კომისია, რომელიც განიხილავს ფინლიანდიის საერთაშორისო მდგომარეობის საკითხს.

ეკონომიური ცხოვრება
ამერიკული ბანკი მოსკოვში

მოსკოვში გაიხსნა ნიუ-იორკის სიტი-ბანკის განყოფილება, რომელიც ჰპირდება, რომ ფულის შეტანით დაუბრუნებს ფული თუ გინდ ბანკი ბოლშევიკებმა ჩაიგდონ ხელში. ამ შემთხვევაში ისინი ფულს მიიღებენ ნიუ-იორკში რუსულ ვალუტით. ამ ბანკის ოპერაცია, რუსეთში საიმედო იქნება. თვე-ნახევარში ნიუ-იორკის სიტი-ბანკის განყოფილებამ პეტროგრადში შეკრიფა 150 მილიონი მანეთი. მოსკოვში შეტანილი ფული 300 მილ. მანეთამდე აღწევს. ამერიკულ ბანკს განზრახვა აქვს დიდი ყურადღება მიაქციოს სამეტალურგო საქმეს.

წლევანდელი მოსავალი

რუსეთში წლეულს 3 მილიარდის და 442 მილიონ მანეთის პური მოიწია.

უკანასკნელი დეპეშები

ბოლშევიკებს ეშინიანთ, რომ ხმოსნის ინსტიტუტს, სადაც სახალხო კომისართა საბჭო იმყოფება, ხალხი დაესხმება. ამის გამო ხმოსნის ინსტიტუტს ამ ჟამად მეზღვაურთა და წითელ-გვარდიელთა დიდი რაზმი იცავს.

—

ბოლშევიკებს აზრადა აქვთ, წინასწარი პარლამენტი შეადგინონ ბოლშევიკებისა, პროფესიონალ კავშირებისა და დეპუტატთა საბჭოების წარმომადგენლებისაგან. ამნაირად დამფუძნებელ კრების მოწვევა უფრო დაგვიანდება.

—

პეტროგრადში კვლავ დაიწყო ღვინის ხიდვა(?). განაპირა უბნებში განუწყვეტელი სროლაა. მეცხოვრე(?) ჯარი გულგრილად უყურებს ყველა ამას.

—

პეტროგრადში ბოლშევიკებმა დაატუსაღეს შტაბის 5 წევრი უკრაინელი.

—

უკრაინის რადასა და ბოლშევიკების შორის მოლაპარაკება დაიწყო. უკრაინელები მოითხოვენ: უკრაინულ ჯარების გამოშვებას და შინაურ საქმეებში აღარ ჩაერიონ.

—

კრონშტადტში კერძო საკუთრება მოისპო. მთელი ქონება პეტროგრადის დეპუტატთა საბჭოს გადაეცა.

—

კალედინის ჯარებთან(?) შემდეგ დონის დროებითი მთავრობაც გადადგა. მდგომარეობა გამწვავდა.

—

იაპონია და ამერიკა საბოლოოდ შეთანხმდნენ შორეულ აღმოსავლეთის თაობაზე.

—

რუმინეთის ფრონტზე მაჰმადიანების, ყაზახების, უკრაინელების, ლიტველების, ლატიშების, სომხების, მოლდავეთელთა და სხვათაგან შესდგა ეროვნული კომიტეტი, რომელმაც ძალა-უფლება ხელში ჩაიგდო და შტაბის უფროსი დაატუსაღა.

ქრონიკა
თბილისი.

✦ იუსტიციის კომისარმა შ. მესხიშვილმა შეიმუშავა პროექტი ამიერ-კავკასიის სასამართლოების რეორგანიზაციისა და პროექტს ამლები წარუდგინა განსახილველად ამიერ-კავკასიის წევრებს.

✦ გადასახადი შემოსავალზე. საფინანსო სამინისტროს კომისარმა ყარჩიკიანმა გაუგზავნა ამიერ-კავკასიის ადგილობრივ მთავრობებს შემოსავლის კვლევობაზე გადასახადის შემოღების პროექტი.

✦ ქართველი ჯარისკაცები ბოლშევიკების წინააღმდეგ. ეს. გზ. მ. კ. კოლოს დეპეშით შეატყობინეს თბილისში მყოფ ქართველ ჯარისკაცთა ოლქს, რომელშიც ნათქვამია, რომ ეს ფრონტზე ეროვნულ ძალით დაუცვია(?) მდგომარეობა და თავის დასაცავად საჭიროა რუსეთის ერთად(?) სამინისტროს შედგენა და ამიერ-კავკასიისადმი მხარის დაჭერა.

✦ ნაღდი ფულის რაოდენობა სახელმწიფო ბანკში. სახელმწიფო ბანკის თბილისის განყოფილებაში ამ ჟამად ქაღალდის ფული 162,042 მანეთია, ხურდა ფული—5719 მან., კუპონები—62,429 მან., საგერბო მარკები—863 მან., სხვადასხვა ჩეკები—156,163 მან.

✦ პოლონელთა კორპუსი. ამიერ-კავკასიის კომისარიატმა აცნობა პოლონელთა ადმინისტრაციის კომიტეტს, რომ ამ ჟამად პოლონეთის კორპუსის შედგენა კავკასიაში ტექნიკური მხრივ შეუძლებელია.

✦ ხალხის ჯანსაღობის კომისია. ქალაქის საბჭოს ხალხის ჯანსაღობის კომისიამ აირჩია პრეზიდიუმი, თავმჯდომარედ არჩეულია ექ. ივ. ელიაშვილი, თავმჯდომარის ამხანაგად—ექ. შ. ეგნატოშვილი(?), მდივნად—ექ. ი. თიკანაძე.

✦ ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოების თავმჯდომარის ამხანაგად არჩეულია ექ. ი. ელიაშვილი, მდივნად—აკაკი შანიძე.

✦ ოსების ყრილობა. ქრისტეშობისთვის 15 ცხინვალში შესდგა ოსების ეროვნული ყრილობა. წესრიგში შეტანილია სხვათა შორის შემდეგი კითხვები: ეროვნული ჯარი, ბანკი, ერობა, დამოკიდებულება სხვა ერებთან და სხვა.

✦ აისორების ყრილობა. ქრისტეშობისთვის 20-თვის აისორების ეროვნულმა კომიტეტმა მოიწვია კავკასიაში მცხოვრებ აისორთა ეროვნული ყრილობა, რომელსაც დაესწრებიან აგრეთვე სპარსელ აისორების წარმომადგენლები.

✦ საქართველოს ეროვნულ საბჭოს წევრთა და მათ კანდიდატთა მორიგი კრება მოხდება კვირას, ქრისტეშობისთვის 17, დილის 12 საათზე, ეროვნულ საბჭოს სადგომში (ფრეილინის ქუჩაზე № 11).

✦ სამეურნეო(?) საზოგადოების კრება. დღეს, საღამოს 7 საათზე, საუფლისწულო ბანკის დარბაზში (სასახლის ქუჩა) დანიშნულია საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების წლიური კრება, შემდეგის პროგრამით: 1) მოხსენება საზოგადოების 10 წლის მოღვაწეობის შესახებ ე. თაყაიშვილისა; 2) საზოგადოების მოქმედებისა და შემოსავალ-გასავლის ანგარიში 1916 წლისა; 3) სარევიზიო კომისიის მოხსენება ამ ანგარიშთა შესახებ; 4) 1917 წლის სავარაუდო ანგარიში; 5) ახალი წევრების არჩევა. კრებაზე დასწრება გარეშე პირთაც შეუძლიათ.

✦ ეროვ.-დემოკ. მოწაფეთა კრება, კვირას, ქრისტეშობისთვის 17 ს, დილის 12 საათზე, ქართულ გიმნაზიის დარბაზში მოხდება ეროვნულ-დემოკრატ მოწაფეთა საერთო კრება. წაკითხულ იქნება რეფერატი და განხილული სხვა საჭირო საკითხები.

✦ დღეს, დილის 11 საათზე 1 საშუალო სასწავლებლის შესდგება თბილისის ყველა საშუალო სასწავლებლის მე 8 კლასელ მოწაფეთა საერთო კრება იმ მდგომარეობის გამოსარკვევად, რომელიც შექმნა მოწაფეთა დათხოვნით.

✦ ფოსტის ქართველ მოხამსახურეთა კრება. ამიერ-კავკ. ფოსტა-ტელეგრაფის ქართველ მოსამსახურეთა კულტურულ განმანათლებელი კავშირის კრება მოხდება კვირას, ქრისტ. 18-ს, 12 საათზე მთავარ ფოსტის შენობაში. კრების საგანია საბჭოს არჩევა და სხვა.

✦ ლექცია. დღეს, საღამოს 7 საათზე ქალთა უმაღლეს კურსების შენობაში ქართველ სტუდენტთა სამედიცინო წრის წინადადებით ექიმი ვ. დ. ღამბაშიძე წაიკითხავს ლექციას მედიცინაზე. ლექციაზე შესვლა უფასოა.

✦ კრება. შაბათს, ქრისტეშ. 14-ს, საღამოს 6 ს., დანიშნულია კრება საყმაწვილო წიგნების და ჟურნალების გამოცემის შესახებ „ჯეჯილის" რედაქციაში (არტილერიის ქუჩა № 5), დასწრება ყველას შეუძლია.

ბათუმი

✦ უკრაინელ ჯარის ყრილობა. აჭარის უკრაინელთა სამხედრო კომიტეტის თაოსნობით ქრისტეშობისთვის 10 შესდგა ბათუმის რაიონის უკრაინელთა ყრილობა, რომელზედაც გამოტანილ იქნა რეზოლუციები სხვა და სხვა კითხვებზე.

ახალ-ციხე

✦ დამფუძნებელ კრების არჩევნები ახალ-ციხის მაზრაში ყველგან დამთავრდა.

✦ დიდი ყინვა. აქეთ დიდი ყინვები დაიწყო. მდ. ფოცხოვი ერთიანად გაიყინა, სასმელი წყალი აღარ მოიპოვება.

✦ ფქვილის გაცვლა ნავთში. ადგილობრივმა სასურსათო კომიტეტმა ამას წინად გამოაცხადა, რომ ფუთ ფქვილში 1 ფუთ ნავთს აძლევს. ახლო მახლო სოფლებიდან აუარებელი ფქვილი ჩამოაქვთ გლეხებს. 2 დღის განმავლობაში სასურსათო კომიტეტში 1500 ფუთი ფქვილი მოიტანეს აღდგენილ ფუთი ნავთის მაგივრად.

თელავი

✦ პურის გაძვირება. ქრისტეშობისთვის 10-დან გირვანქა პური 55 კ. გახდა.

✦ ხორცის გაძვირება. ძროხის ხორცი გირვანქა 1 მ. 20 კ. ღორის გირ., ღორისა—2 მ. ქონი—3 მ.

✦ პური დღე გამოშვებით ცხვება და სულზე ნახევარი გირვანქა ეძლევათ, ხალხი ძალიან სწუხს. ერთი შემთხვევა უკვე იყო შიმშილით სიკვდილისა.

✦ სასურსათო დიქტატორი. ამას წინად სურსათის საკითხის მოსაწესრიგებლად აქ აირჩიეს სასურსათო დიქტატორი—დავით ქადაგიძე, რომელმაც ქრისტეშობისთვის 8 მცხოვრებთ მოწოდებით მიმართა, რომ ვისაც კი მოეპოვება სახლში სურსათი, თუ სანოვაგე სასურსათო კომიტეტს გადასცენ ყიდვით ან სესხად; ამასთანავე აფრთხილებს მცხოვრებთ წესიერება დაიცვან. ყოველ წესიერების დამღვრევებს დააჯარიმებენ და ქალაქიდან განდევნიან.

✦ ნავთის ნაკლებობა(?). ნავთი ქალაქში თითქმის სრულიად გამოილია ჩხოლოდ უკანასკნელ დღეებში ჩამოიტანეს რამდენიმე ბოჭკა.

✦ შეტაკება ყაჩაღებთან. [illegible] ნადარეულში თელავის მილიციონერებს შეტაკება მოუხდათ ყაჩაღებთან 2 ყაჩაღი მოკლეს.

✦ დიდი ცეცხლის ჩაქრობა. როგორც ამას წინად ვწერდით ალაზნის გაღმა ყვარელის რაიონში დიდი ცეცხლი მოედო ტყეებს. ეხლა ეს ცეცხლი ჩააქრეს. ზარალი დიდია. ბევრი ადგილას ტყეები სულ გადამწვარა.

სასურსათო საქმეები

✦ ხორბლის სანოვაგე. ქრისტეშობისთვის 15-ს საგუბერნიო სასურსათო გამგეობას მოუვიდა: ფქვილი 1 ვაგონი, ბორბალი 1 ვაგ., ქერი 1 ვაგონი, კარტოფილი 1 ვაგ. და კვერცხები 7 ვაგონი.

✦ სასურსათო კომისარის ახალი თანაშემწე. როგორც გვამცნობენ, საგუბერნიო სასურსათო გამგეობის წევრი გ. დალაქიშვილი, მიწვეულია სასურსათო საქმეთა კომისრის თანაშემწედ. ბ-ნი დალაქიშვილი გუშინ, ქრისტ. 15-ს, გაემგზავრა გომის რაიონში (ზემო ქართლი) ხორბლისა და ქერის შესაძენად. დალაქიშვილს ფართო უფლებები აქვს მინიჭებული ამ საქმეში.

✦ ქალაქების კავშირი. რადგან ყველა ქალაქები ერთნაირად განიცდიან სასურსათო კრიზისს, ამიტომ აქვთ შეერთდნენ თბილისის გუბერნიის ყველა ქალაქები სურსათის ერთად შესაძენად და ერთმანეთ შორის გასანაწილებლად.

✦ სასურსათო ყრილობა. სურსათო საქმეთა კომისარიატი დაადგინა ამ დღეებში თბილისში მოიწვიოს ამიერ-კავკასიის ქალაქთა სასურსათო კომიტეტების დელეგატები, თითო კომიტეტებისაგან 2 დელეგატი, სწრაფ ღონისძიებათა მისაღებად სურსათის შესაძენად.

✦ ღვინის გაჭრობა. თბილისის ღვინის მოვაჭრეები შეჯგუფდნენ 80 ამხანაგობად და ღვინის გაჭრობას დაიწყებენ ამ დღეებში, როცა საოლქო ცენტრი ნებას დართავს. ამხანაგობაში არ შედიან და დამოუკიდებლად გაჰყიდიან: კახეთის მევენახეთა საზოგადოება „კახეთი", „საერთო" და საუფლისწულო სარდაფი.

რუსების ეროვნული საბჭო ამიერ-კავკასიაში

სახალხო სოციალისტური პარტიის კომიტეტის ბინაზე ქრისტეშობისთვის 14-ს იყო პარტიის წევრთა ყრილობა, რომელმაც საჭიროდ სცნო ამიერ-კავკასიის რუსების ეროვნული საბჭოს დაარსება. საბჭოს მიზანი იქნება რუსის მოქალაქეების ინტერესების დაცვა ამიერ-კავკასიაში, ბოლშევიკების წინააღმდეგ ბრძოლა და ხოხლიერთა რაზმების შედგენა რუსებისაგან.

ატამან ყარაულოვის მოკვლა

კავკასიის ცენტრის თავმჯდომარემ შემდეგი დეპეშა მიიღო ყარაულოვის სიკვდილის შესახებ: ქრისტეშობისთვის 13 ს ჯარის კაცებმა მოკლეს სადგურ პროხლადნაიაზე თერგის ყაზახთა ატამანი, სახელმწიფო სათათბიროს წევრი მ. ყარაულოვი. საკონტროლო რიგის ჯარისკაცებმა გააჩერეს ყარაულოვის მატარებელი და გარს შემოერტყნენ. ყარაულოვმა, დაინახა, რომ თავის დახსნა მას არ შეეძლო, განაცხადა, რომ სამშობლოს საქვეთილოდ(?) მზად არის სიკვდილი მიიღოს. ჯარისკაცებმა ამის შემდეგ მატარებელზე იერიში მიიტანეს. მოჰკლეს მ. ყარაულოვი, მისი ძმა, პოლკოვნიკი ბელოუსოვი და რამოდენიმე ყაზახი.

უკანასკნელ ცნობებით ყარაულოვის მკვლელი ჯარისკაცები უკვე ყაზახების პოლკმა სადგურ მინერალნია ვოდზე შეიპყრო. მათ ყველას დახვრეტა უპირებენ.

„ქართული ესტეტიკის" საღამო

ხუთშაბათს, 14 დეკემბერს, საზოგადოება „იმედში" გაიხსნა პირველი საღამო „ქართული ესტეტიკის", რომელიც ქართველ მწერალთა კავშირის საბჭოს ინიციატივით იყო მოწყობილი. საღამოს დაესწრნენ მოწვეული სტუმრები. თავმჯდომარეობდა კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე კოტე მაყაშვილი. „ქართულ ესტეტიკის" საღამოების მიზნების შესახებ სიტყვა წარმოსთქვა ტიტე ტაბიძემ. მოხსენება წაიკითხეს გრიგოლ რობაქიძემ „შემოქმედების ბუნებაზე" და ტიტე ტაბიძემ „პეტერბურგი" ანდრეი ბელის. მოხსენებების შემდეგ გაიმართა საუბარი, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღეს: გრიგოლ დიასამიძემ, დავით კლდიაშვილმა, მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძემ, სანდრო შანშიაშვილმა და სხვ. კრების მესამემა რუსულ ენაზე რუსი მწერალი ილია ზდანევიჩი. ხალხი პირველ საათზე დაიშალა.

ბორჩალოელთა პროტესტი გადამიჯვნის გამო
სოფ. ალავერდის განაჩენი

1917 წელს, გიორგობისთვის 16-ს. ჩვენ ამისა ქვემორე ხელის მომწერნი, თბილისის გუბერნიის, ბორჩალოს მაზრის, ალავერდის სოფლის საზოგადოების (სოფ. ალავერდის, შამბლუგის, ბაინდირის და ახტალის) მცხოვრებლებმა შევიტყეთ გაზეთებში, რომ განზრახული ყოფილა ჩვენი სოფლის საზოგადოებას ადმინისტრატიულად მოშორება ალექსანდროპოლის გუბერნიაზე მიწერა. ჩვენი ალექსანდროპოლის გუბერნიასთან შეერთება ყოვლად შეუძლებელი და მიუღებელია. ამისთვის დიდ პროტესტს ვაცხადებთ ჩვენს ამ ესოს გამოყოფაზე, ვინაიდან ჩვენ 150 წელია, რაც თბილისთან ვართ შეერთებულნი. თბილისთან ჩვენ როგორც გეოგრაფიის ისე კულტურის მხრივ ჩვენ მჭიდროთ ვართ შეკავშირებული. ალექსანდროპოლთან საერთო არცა გვქონია რა და არც გვაქვს, ამიტომ ვსთხოვთ განმიჯვნელ კომისიას, რომ სახეში იქონიოს ჩვენი პროტესტი და მასთან ერთად ეს დადგენილება ადგილობრივ გაზეთში გამოაცხადონ. დადგენილებას ყველა ერთხმად ვღებულობთ, ამისთვის ყველა ერთად ხელს ვაწერთ განაჩენს 65 კაცი.

დამფუძნებელ კრების არჩევნები
აჯიკაბულის რაიონში

1-მა 404, მე-3-ემ—341, მე-ნემ—111, მე-11-ემ—228, მე-8-ემ—9, მე-6-ემ 3, მე-2-ემ 20.

კარაურგანში

1-მა— 296, მე-2-ემ—14, მე 3 ემ—966, მე-4-ემ—64, მე-5-ემ—643, მე-6-ემ—2, მე-8-ემ—1.

ნავთლუღიდან ქურდამირამდე.

1-მა 633, მე-2-ემ—21, მე-3-ემ 110, მე-4-ემ—5, მე-5-ემ—40, მე-6-ემ—14, მე-8-ემ—8.

შორაპანში.

1-მა—496, მე-3-ემ—21, მე-5-ემ—9, მე-6-ემ—28, მე-8-ემ—45.

ჭალადიდში

1-მა—939, მე-3-ემ—62, მე-3-ემ—2, მე-6-ემ—1.

ცხინვალის რაიონში

1-მა—17,441, მე-3-ემ—20, მე-4-ემ—31, მე-5-ემ—1, მე-6-ემ—74, მე-7-ემ—23, მე-8-ემ—138, მე-15-ემ—8.

შავი ჭირი და ჯარი

ქრისტეშობისთვის 12-ს კავკასიის სამკურნალო საზოგადოებამ თავის კრებაზე მთელი საღამო მოანდომა ტრაპიზონში შავი ჭირის შესახებ თათბირს. ექვს გარეშეა, რომ შავი ჭირი შემოტანილი ყოფილა ტრაპიზონში და ამ საშინელი სენის გადატანას ტრაპიზონიდან სხვა ადგილებში ყოველივე გარემოება ხელს უწყობს. თავი და თავი მიზეზი, როგორც კრებაზე გაირკვა, ის არის, რომ სამკურნალო საზოგადოებას ნაკლებად მოეპოვება

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საშუალებანი სენთან საბრძოლველად. მაგრამ მოშეტებულად სენის გავრცელებას ხელს უწყობს თურმე ჯარის კაცთა სულიერი განწყობილება. ჯარის კაცებს, გარდა ითითოროლა კაცისა, არა სჯერათ თურმე შავი ჭირის გაჩენა და ამბობენ, რომ ეს ექიმების გამოგონილია, რადგან იმი თავდებათ. ყოვლად შეუძლებელი ყოფილა ჯარებში დეზინფექციის გატარება და მით უფრო არა თუ 5 დღის კარანტინი, არამედ ერთი საათისაც. ასეთ მდგომარეობის წყალობით სამკურნალო საზოგადოება იმ აზრის არის, რომ შავი ჭირი იქნება არა მარტო ტრაპიზონის მახლობელ ადგილებს, არამედ მთელ რუსეთსაც მოედება.

უდები

უდებს ასურელებად იტყვიან ზნეულს შუა მდინარიდან, თუმცა ვერ ვიტყვით ამას უცილოდ.

ექსარხოსმა. ისიდორეს ფეიცობით ისინი მორდველებს (Мордва) მიაკუთვნა და კვლავ ჰიპოთეზად მოჰყავდა მათი მეენობა—თუმცა მათში არა სჩანს საამისო შენაშვი და თანაშენისწორობა. ვაწინამდებარებთ ერთს მოსაზრებასაც: არეზის მხარეს ძველად იყო პროვინცია utica (უთიკა—უდი.) შეიძლება ეს ტომი აქედამაც იყოს წარ- [illegible]

მე გვ. 124, კალანთ, გვ. 86) და ყაბალა—ესენი კი უდინების იქით არიან და ამათ სიტყვით რომ საუდო მუდამ საჩვენოში ყოფილა. ყაბალას იხსენიებს სტრაბონი ალბანიის დედაქალაქად (Cabalica) ქართლის ცხ. მას სთვლის შირვანის ქალაქად. იგი ამბობს (გვ. 248) მოვიდეს (1120 წ.) დანუხს და მასვე შვიდეულსა, პირმარხვას დღესა ადიდო (დ. აღმაშ.) შირვანისა ქალაქი ყაბალა და აღავსო სამეფო თვისი ოქროთა და ვერცხლითა და ყოვლითა სიმდიდრითა და დაბრუნდა ქართლს" (იხ. მ. ჯანაშვილის საინგილო).

არის ერთი ძვირფასი ცნობაც: არაბ-სპარსულ მწერალთა მოწმობით ყაბალაში მჯდარა ქართველი მთავარი. 1221—1222 წელს კაბალის ქართველ მთავარს შემოებრძოლნენ ყიფჩაღნი—დარუბანდისა და განჯის მთავრის დახმარებით. ქართველებმა აოტეს იგინი (არაბ. სპარს. მწერალთა გეოგრ. და ისტორ. ცნობანი საქ. შესახებ, თარგ. მ. დეფრემერისა). როგორც დიდად პატივცემულმა მ. ჯანაშვილმა გადმოგვცა აქეთ არის ახლაც სოფელი „ყიფჩაღის" სახელწოდებით. ალბათ ქართველებს ტყვე ყიფჩაღები აქ დაუსახლებიათ. რასაკვირველია, უდოც ბევრმა მსხვერპლს გაიღებდა, ისე როგორც ყოველთვის. უდამა ინგილოებთან ერთად იცავდა [illegible]

[illegible] სუღია,—გასამხნეულია. ეჭვი არაა, ისინი არ დაჰკარგავენ სიმხნეს.

მართლმადიდებელმა ვართაშენმა კი განახლა კავშირი, საქართველოსთან.

უდებს არ უნდა მოვეპყრათ როგორც დღევანდლამდე. უნდა დავიახლოვოთ როგორც ძველი მეგობარი. დღეს, როცა ქართველის ხმა ზარივით გაისმის კავკასიაში—უდინები სიხარულით ეშურებიან ჩვენსკენ. საქართველოს ინტერესებისთვის საინგილოსა და საუდოში აღდგენილ უნდა იქნეს მიწელთა საეპისკოპოსო ეროვნული მოსაზრებით.

ვ. ლეონიძე.

ერთი დღე დეპოში

დღე მუდამ და ღამე, კვირა-უქმეს და საქმის დღეებს დეპოში მუშაობა არ შესწყდება არც ერთი საათით, არც ერთი წუთით. ორთქლ-მავლები ყოველ 15—20 წუთში მიდიან და მოდიან, მათი წივ და უწუმ შტვენა და ქშინვა, ტელეფონის ზარის რეკა, დეპეშები ყოველ ხუთ წუთში, ეზირების სირბილი, კომლი და მტვერტლი, აი სურათი დეპოს მუშაობისა.

700 მემანქანე და იმათ თანაშემწენი, 300 ხელოსანი, 100 მუშა, ყველანი თავს ევლებიან 140 ორთქლ-მავალს, უკეთებენ რემონტს, ჰრეცხავენ, სწმენდავენ, ასწორებენ მანქანებს, რომ დღე ღამის განმავლობაში 50 მატარებელი მიიღონ და გაისტუმრონ თავის დროზე.

დეპოს უფროსი და იმის ორი თანაშემწე დღეში 15 საათს ანდომებენ სამსახურს, დეპოსთვის თავი ვერ გაუნებებიათ ვერც დღისით, ვერც ღამით, ერთი მათგანი მუდამ უნდა იჩებოდეს სამსახურში, რადგან დეპო—ეს ძარღვი რკინის გზის—მუშაობს განუწყვეტლივ და უნდა იმუშაოს სწორედ, როგორც საათმა.

ამ ჟამად, როცა ჯარშიც კი დისციპლინა დაეცა და იმის სახსენებელიც აღარსად არის, იგი საუცხოვოდ დაცული დეპოში, სადაც მუშათა ორგანიზაციები და მათი წარმომადგენელნი მტკიცედ იცავენ სამსახურის ინტერესებს, გვერდში უდგანან დეპოს ადმინისტრაციას და თავის გამოცდილებით და საერთო ხლებით აღჭურვილნი დიდ სარგებლობას უტანენ საქმეს, ხელმძღვანელობენ მუშათა მოძრაობას, იხილავენ მათ მოთხოვნილებას, სამართლიანად და პირუთვნელად სწყვეტენ მიმდინარე საკითხებს. ეს კომიტეტი, ათ არჩეულ მუშათაგან შემდგარი, რომ არ იყვეს, რკინის გზის მოძრაობა ისე დაიხლართებოდა, რომ პირველ სამ დღეშივე მთლად შეჩერდებოდა. მაშინ ვერ უშველიდა საქმეს ვერც ღმერთი, და ვერც ინჟინრები. აი მაგალითები.

ჩვენთან ოლდის მემანქანის თანაშემწე და ითხოვს, როგორც 10 წლის ნამსახური, აჯი სახალხო მატარებელზე გადავიყვანო. ვმინჯავ იმის ნამსახურების ქაღალდს დავრწმუნდები რომ მართალს ამბობს.

—ეხლა თავისუფალი ადგილი არ არის,—ვეუბნები მე,—როცა განთავისუფლდება, მაშინ გადაგიყვანთ.

— ჩვენ ვიცით, რას ნიშნავს ეს თქვენი დაპირებანი,—მიპასუხებს ის „თამამად",

— მე გთხოვთ, რომ დღესვე გადამიყვანოთ.

მარშან ამ დროს ის სულ სხვა კილოთი ილაპარაკებდა, წელულს სხვა დროა. ვცდილობ მთავრობის ვიმოქმედო მაზე, მაგრამ ამაოდ, ის მოითხოვს, რომ დღესვე გადავიყვანო, რადგან უკვე 10 წელიწადი საბარგო მატარებელზე ხეტიალი, ეხლა სხვებმა იარონო. ტელეფონთან შეძახიან, სადგურიდან უფროსი მატყობინებს, რომ [illegible]

— როგორ? თქვენ კიდევ აქ ხართ? რამდენი ხანია, რაც უკანასკნელად მატარებელში იყავით?

— გუშინ საღამოს მოვედი.

— მაშ ეხლა, როგორც დასვენებული, წაბრძანდით და იმუშავეთ საშუშაო ორთქლმავალზე.

— როგორ თუ სამუშაოზე?! მე სახალხოზე გთხოვთ და თქვენ კი...

— მოიცადეთ ყოვლად შეუძლებელია. დაუყონებლივ უნდა წაბრძანდეთ თორემ შეიძლება აქ უბედურება დატრიალდეს.

ის მტკიცე უარზე დგა. სხვა ხსნა არ არის, ძალას უნდა მივმართო. ვუძახი ტელეფონით მუშათა კომიტეტს, იქიდან აგზავნიან ერთ-ერთ წევრს, რომელიც საჩქაროდ მოდის და წინადადებას აძლევს თანაშემწეს, დაუყონებლივ წავიდეს, სადაც აგზავნიან. თანაშემწე მაინც უარზეა.

— ამხანაგო! მე თქვენ გატუსაღებთ და გაძლევთ სამხედრო-რევოლუციონურ სასამართლოში,—ეუბნება ის.

თანაშემწეს ფერი ეცვალა და მაშინვე თანხმობა განაცხადა სამსახურზე. ამისთანა მაგალითები ბევრია, მაგრამ ეს ერთიც საკმაოა იმის დასანახავად, თუ რა ძალა და გავლენა აქვს მუშათა ორგანიზაციათა და მათ მიერვე არჩეულ კომიტეტებს, ურომლისოდაც შეჩერდებოდა მთელი მოძრაობა.

ერეკლე ლუკაშვილი.

კორესპონდენცია

ახალციხიდან

პალესტინის ავტონომია და ებრაელთა დღესასწაული. 6 დეკემბერს, ადგილობრივმა ქართველ ებრაელებმა გამართეს პირველი, ფრიად დიდი მიტინგი პალესტინის ავტონომიის დღესასწაულის აღსანიშნავად. მიტინგი გაიმართა დიდ სინაგოგაში. მიტინგს, ებრაელთა გარდა, სხვაც ბევრი დაესწრო სარწმუნოებისა და ეროვნების მიუხედავად, რადგანაც მიტინგს ოფიციალური ხასიათი ჰქონდა, როგორც სიტყვები ბარათებითა, აგრეთვე განცხადებების გაკვრით. მიტინგის მომწყობი კომიტეტის თავმჯდომარედ ითვლებოდა კრებული, ხოლო იაციტორედ დათიკო ბაზოვი.

მიტინგს სხვათა შორის ქალაქის ყველა დაწესებულებათა და პარტიათა წარმომადგენლებიც დაესწრნენ. მათ ახურვალე თავაყრილობა გამოუცხადეს თავიანთ მილოცვაში.

აღსანიშნავი სიტყვა წარმოსთქვა ბ-ნა ბაზოვმა (ახლად მოსულმა რაბინმა). ორატორმა ლამაზი და გასაგები ენით დაახასიათა თუ რა მნიშვნელობა ჰქონდა ძველად პალესტინას და რა სარგებლობა მოუტანა კაცობრიობას [illegible]. შემდეგ დაახასიათა თუ რამდენი დევნილობა და აკლება-აწიოკება განიცადა ებრაელთა ერმა, განსაკუთრებით რუსეთში და პოლონეთში, რომ ასეთ რბევა-აწიოკებას თავიდან აცილებული იყო საქართველოს ებრაელობა, თავიანთი მოძმე ქართველების მეოხებით. მან აღნიშნა, რომ ქართველები დასაწყისიდანვე მეტად განწყობილებით ეპყრობოდნენ ებრაელებს და სულამ და ყოველთვის ურთიერთშორის ნდობის თვალით უყურებდენ. ჩვენ დაცვულად გამოგვიჩინეს ქართველები დღემდე და მათი მეოხებით რუსეთისებური აკლება-აწიოკებისა არა ითქვიცხებია რა. ითვალისწინებს რა ამას თვით ებრაელობა, რომ დღეის ამიერიდანაც ებრაელები ქართველებთან ერთად ერთობით შეკავშირებული იმოქმედებენ მიმდინარე მიზნით, ჭირსა და ლხინში. მათ ერთობას ვერასოდეს ვერ გათიშავს ვერავითარი პროვოკაცია. ქართველი ებრაელები ყოველთვის მზად არიან ძმა ქართველებთან ერთად იბრძოლონ უკანასკნელ სისხლის წვეთამდის [illegible]. კარგი სიტყვა სთქვა აგრეთვე მაზრის კომისარმა შალვა მელაკილიძემ, რომელმაც მოკლედ დაახასიათა ებრაელთა ძველი წარსული, მათი — ქართველებთან და ქართველებისაც მათზე კეთილი განწყობილება. მან იმედი გამოსთქვა, რომ შემდეგშიაც ასეთივე განწყობილება იქნება ურთიერთ შორის. სიტყვა წარმოსთქვა აგრეთვე ლ. ფირალიშვილმა და ქალაქის თავის თანაშემწემ აივაზიანმა და სოც.-დემოკრ. გარდავაძემ.

მიტინგი 9 საათზე დასრულდა. მიტინგის დასასრულ მომწყობ კომიტეტმა სტუმარ წარმომადგენელნი მიიწვიეს ჩაით ჩართულს მცირე ვახშამზედ.

აღსანიშნავია, რომ ბ-მა ბაზოვმა მოსვლისთანავე გაუხსნა დედა-ენაზე წერა-კითხვის სკოლა და უმართავს ხოლმე სახალხო ლექციებს მათთვის საჭირო თემებზე.

მეხხა.

*) უდების ანბანი შეადგინა უსლარმა. რუსებმა გადასცეს სახარება [illegible].

რედაქტორი გრიგოლ ვეშაპელი.

კალენდარი

შაბათი, ქრისტეშობისთვის 16

მე 32 დღე ქრ. შობის მარხვისა.
ქართვ. წინაწარმეტყველი ანგეასი.
კათოლ. ევსევისა.
სომეხ. წმ. იაკობისა და სხვათა.
მაჰმად. შამბე 14 რ. რებიულევვალ 1336 წ. ჰიჯრისა.
ებრაელ. შაბათ 15 რ. ტებეთი 5678 წ. ქვეყ. შექ.

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის მატარებლების მიმოსვლა

(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:
ბათუმისკენ სამგზ. № 5, 11,32 დილ.
სამგზ. № 9, 11.28 დილ.
ხაშურ-ბორჯომისა. № 19, 3.17 დღ.
„ „ № 17, 8.19 დილ.
ბაქოსაკენ ჩქარ. № 6, 9.51 დილ.
„ საფ. № 4, 8.46 საღ.
[illegible] სამგზ. № 4-8, 12.15 საღ.
„ № 61. 8,18 დილით (მხოლოდ კვირა-უქმით ქსანკამდე).
„ № 63.4, 48 ნაშუადღევზე მცხეთამდე.

თბილისში მოდის:
ბათუმიდან სამგზ. № 10, 8.38 დილ.
„ საფ. № 6, 7,41 საღ.
ხაშ.-ბორჯ. სამგზ. № 20, 7.57 დილ.
„ სამგზ. № 18, 9.50 საღ.
ბაქოდან საფ. № 8, 10 26 დილ.
„ ჩქარ. № 5, 10 20 საღ.
ყარს-ჯულფ. საფ. № 3***, 7.58 დილ.

კახეთის რკინის გზა

თბილისიდან გადის:
სამგზ. № 4, 8.58 დილ.
თბილისში მოდის:
საღამოთი 6.24 წუთ.

ექიმი
გ. მ. მუხაძე
იღებს ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა. მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; [illegible] სახ. ტელეფონი № 5—77.
თ—32

ექიმი
დ. ვ. ჯავახიშვილი
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებათა ავადმყოფთ ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს 5-დან 7 საათამდე. [illegible] ქუჩა № 41
ტელეფონის № 14—09

ექიმი
დიმიტრი (რაჟინ) იოსების ძე
ჟორდანია
სწამლობს შინაგან და ვენერიულ ავადმყოფობით, სიფილისი და მისი შედეგები, სისხლ ნაკლებობა, ქრონიკული მალარია და ქრონიკული ტრიპერი საღამოს 5—7 საათ. კვირის გარდა. გორის ქუჩა № 6, [illegible].
თ—879—12

ექიმი
ა. დ. კეკელია
იღებს [illegible] ყოველ დღე საღამოს 6-დან [illegible] (606-ი და 914-ი შეშხაპუნება) [illegible] № 116.

დოქტორი მედიცინისა
მოსე ანთიმოსის ძე
კალანდარიშვილი
[illegible] კორპუსისა.
შინაგან და ქირურგიულ სნეულებით ავადმყოფებს მიიღებს დილის 8—9-მდე საღამოს 5—7. [illegible] № 17—21.

კბილის ექიმმა
მამულაიშვილი-ხოდნევისამ
განაახლა
ავადმყოფების მიღება.
10—1 დილით, 5—6 საღამოს, გარდა კვირისა.
[illegible] ქუჩა, № 22.
25—823—34

ექიმის თანაშემწე
მანო საათაშვილი
ღებულობს ავადმყოფებს ხად. 4—6 საათ.—ვენერიულ სნეულთა წამლობა, კანქვეშ წამლის შეშხაპუნება. სისხლის ნაკლებთ, ნერვებით ავადთა, სიფილისიანთ და სხ. ელექტრიზაციით წამლობა, მასსაჟი, ყვავილის აცრა და სხ. მისამართი: [illegible] ქუჩა № 8, (1-ლი სამილიციო ნაწილი).
52—748—თ.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარი კომიტეტი

იმყოფება ახალ ბინაზე, სასახლის ქუჩა № 5, ქართული სათავადაზნაურო ბანკის პირდაპირ. ღიაა ყოველ დღე დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 1 საათამდის და საღამოს 7—9 საათამდის. ამ დროის განმავლობაში შეიძლება როგორც ცნობების მიღება, ისე წევრად ჩაწერა და შემოწირულების შეტანა.

თბილისის პირველი უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს უბანში მცხოვრებ წევრთა და თანამგრძნობთა საყურადღებოდ, რომ პარტიის წევრად ჩაწერა და ყოველგვარი ცნობების მიღება შეიძლება ყოველ დღე დილის 10—3 საათამდე და საღამოს 6—7-მდე „საქართველოს" რედაქციაში [illegible].

მეექვსე და მეშვიდე უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრთა მიღება და ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე დილის 11—3 და საღამოს 5—7-დე [illegible] ქუჩა № 5, სახლი კლიმიაშვილისა.

მერვე და მეცხრე უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს უბანში მცხოვრებ თანამგრძნობთა საყურადღებოდ, რომ პარტიის წევრად ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე დილის 7—2 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე [illegible] სასამართლოს ბინაზე (ტერენტიევის ქუჩა, სახლი № 4) კომიტეტის მდივან გ. ყიფიანთან.

მეათე და მეთორმეტე უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს უბანში მცხოვრებ თანამგრძნობთა საყურადღებოდ, რომ პარტიის წევრად ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე საღამოს 6—11 საათამდე ახალ საკრებულოს (ხარფუხის კლუბი) ბინაზე კომიტეტის თავმჯდომარე [illegible].